एवमुक्त्वाययौतूर्णंत्वरमाणोयुधिष्ठिरः॥ सविस्फार्यमहच्चापंशंखंप्रध्माप्यभैरवं ॥ ५१ ॥ ततोरथसहस्रेणगजानांचशतैस्त्रिभिः॥ वाजिभिःपंचसाहस्रैःपंचालैःसप्रभद्रकैः॥ ५२ ॥ ततःशिखंडीत्वरितोराजानंपृष्ठतोन्वयात् ॥ ततोभेरीःसमाजघ्नुःशंखान्दध्मुश्चदंशिताः ॥ ५३ ॥ पंचालाःपांडवाश्चैवयुधिष्ठिरपुरोगमाः॥ ततोब्रवीन्महाबाहुर्वासुदेवोधनंजयं ॥ ५४ ॥ एषप्रयातित्वरितःक्रोधाविष्टोयुधिष्ठिरः॥ जिघांसुःसूतपुत्रस्यतस्योपेक्षानयुज्यते ॥ ५५ ॥ एवमुक्त्वाहृषीकेशःशीघ्रमश्वानचोदयत्॥ दूरंप्रयांतंराजानमन्वगच्छज्जनार्दनः ॥ ५६ ॥ तंदृष्ट्वासहसायांतंसूतपुत्रजिघांसया ॥ शोकोपहतसंकल्पंदह्यमानमिवाग्निना॥ ५७ ॥ अभिगम्याब्रवीद्व्यासोधर्मपुत्रंयुधिष्ठिरं॥ व्यासउवाच कर्णमासाद्यसंग्रामेदिष्ट्याजीवतिफाल्गुनः ॥ ५८ ॥ सव्यसाचिवधाकांक्षीशक्तिंरक्षितवान्हिसः॥ नचागाद्रथंजिष्णुर्दिष्ट्यातेनमहारणे॥ ५९ ॥ सृजेतांस्पर्धिनावेतौदिव्यान्यस्त्राणिसर्वशः॥ वध्यमानेषुचास्त्रेषुपीडितःसूतनंदनः॥ ६० ॥ वासवींसमरेशक्तिंध्रुवंमुंचेद्युधिष्ठिर॥ ततोभवेत्तेव्यसनंघोरंभरतसत्तम ॥ ६१ ॥ दिष्ट्यारक्षोहतंयुद्धेसूतपुत्रेणमानद ॥ वासवींकारणंकृत्वाकालेनोपहतोह्यसौ ॥ ६२ ॥ तवैवकारणाद्रक्षोनिहतंतातसंयुगे॥ माक्रुधोभरतश्रेष्ठमाचशोकेमनःकृथाः॥ ६३ ॥ प्राणिनामिहसर्वेषामेषानिष्ठायुधिष्ठिर ॥ भ्रातृभिःसहितःसर्वैःपार्थिवैश्चमहात्मभिः॥ ६४ ॥ कौरवान्समरेराजन्प्रतियुध्यस्वभारत ॥ पंचमेदिवसेतातपृथिवीतेभविष्यति ॥ ६५ ॥ नित्यंचपुरुषव्याघ्रधर्ममेवानुचिंतय॥ आनृशंस्यंतपोदानंक्षमांसत्यंचपांडव॥ ६६ ॥ सेवेथाःपरमप्रीतोयतोधर्मस्ततोजयः॥ इत्युक्त्वापांडवंव्यासस्तत्रैवांतरधीयत॥ ६७ ॥ इति श्रीमहाभारतेद्रोणपर्वणि घटोत्कचवधपर्वणिरात्रियुद्धेव्यासवाक्येत्र्यशीत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १८३ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ समाप्तंचघटोत्कचवधपर्व॥ अथद्रोणवधपर्व॥ संजयउवाच व्यासेनैवमथोक्तस्तुधर्मराजोयुधिष्ठिरः॥ स्वयंकर्णवधाद्वीरोनिवृत्तोभरतर्षभ॥ १ ॥ घटोत्कचेतुनिहतेसूतपुत्रेणतांनिशां॥ दुःखामर्षवशंप्राप्तोधर्मराजोयुधिष्ठिरः ॥ २ ॥ दृष्ट्वाभीमेनमहतींवार्यमाणांचमूंतव ॥ धृष्टद्युम्नमुवाचेदंकुंभयोनिंनिवारय॥ ३ ॥ त्वंहिद्रोणविनाशायसमुत्पन्नोहुताशनात्॥ सशरःकवचीखड्गीधन्वीचपरतापनः॥ ४ ॥

ऽध्यायः॥ १८३ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ व्यासेनैवमितितोदुर्योधनइतिचाध्यायौस्पष्टार्थौ ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥

Digitized by Google